

PRIJEDLOG

**ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM CESTAMA, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, studeni 2006. godine

PRIJEDLOG

ZAKONA O DOPUNAMA
ZAKONA O JAVNIM CESTAMA
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi alineje 1. stavka 4. članka 2. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/01. - pročišćeni tekst i 55/01. - ispravak).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o javnim cestama („Narodne novine“, broj 180/04.), koji je Hrvatski sabor donio 8. prosinca 2004. godine, uređuje pravni položaj javnih cesta, razvrstavanje javnih cesta, planiranje, građenje, rekonstrukciju i održavanje javnih cesta, mjere za zaštitu javnih cesta i prometa na njima, koncesije, upravljanje, financiranje i nadzor javnih cesta.

Godišnja naknada za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila (dalje u tekstu: godišnja naknada) i cestarina za uporabu autocesta i objekta s naplatom - most, tunel, vijadukt i sl. (dalje u tekstu: cestarina) cit. Zakonom određene su kao izvori sredstava za financiranje javnih cesta (članak 62.), bez izuzetaka od obveze plaćanja ovih naknada, s time da je u članku 76. stavku 2. predviđeno da osobe, koje su do 28. prosinca 2004. godine odnosno do dana prestanka važenja Zakona o javnim cestama („Narodne novine“, broj 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.) temeljem toga Zakona ostvarile pravo na neplaćanje godišnje naknade i cestarine, navedeno pravo zadržavaju do 31. prosinca 2006. godine.

Naime, u Zakonu o javnim cestama („Narodne novine“, broj 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.) u članku 62. bilo je propisano da se godišnja naknada i cestarina „ne plaćaju za putničke automobile osoba s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osoba kod kojih postoji tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost nogu 60% ili više postotaka“. Putnički automobil je sukladno važećim posebnim propisima iz 1996. godine (Zakonu o sigurnosti prometa na cestama) bio definiran kao motorno vozilo namijenjeno prijevozu osoba koje uz vozača može prevesti najviše 4 putnika (1+4 sjedala), a kasnije kao osobni automobil – motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje osim sjedala za vozača imaju najviše 8 sjedala i čija nosivost tereta ne prelazi 250 kg

Sredstva godišnje naknade prema odredbama Zakona o javnim cestama iz 1996. godine uplaćivala su se na račune županijskih uprava za ceste odnosno proračun Grada Zagreba, a isto normativno rješenje preuzeto je i u Zakonu iz 2004. godine.

Cestarina je do kraja 2001. godine bila prihod državnog proračuna odnosno korisnika koncesije, a od 1. siječnja 2002. godine uplaćuje se na račun Hrvatskih autocesta d.o.o. odnosno korisnika koncesije. Isto normativno rješenje preuzeto je u Zakonu o javnim cestama iz 2004. godine.

U 2004. godini u vrijeme donošenja novog Zakona o javnim cestama, prema podacima nadležnih subjekata, nenaplaćena godišnja naknada iznosila je 14,54 milijuna kuna, a nenaplaćena cestarina bez poreza na dodanu vrijednost 12,76 milijun kuna, tako da je temeljem ostvarivanja prava iz članku 62. do tada važećeg Zakona o javnim cestama bilo nenaplaćeno sveukupno 27,30 milijuna kuna (uz 2,7 milijuna kuna nenaplaćenog poreza na dodanu vrijednost).

U prijelaznom razdoblju od 28. prosinca 2004. do 31. prosinca 2006. godine, u kojem su osobe s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osobe kod kojih postoji tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost nogu 60% ili više postotaka zadržale pravo da pri registraciji osobnog automobila ne plaćaju godišnju naknadu i ne plaćaju cestarinu za korištenje autocesta i objekata s naplatom, ukupno nenaplaćene navedene naknade bez poreza na dodanu vrijednost iznosit će 63,95 milijuna kuna (ostvarenje 28.12.2004.-30.10.2006. uz procjenu za studeni i prosinac 2006.), u čemu je godišnja naknada nenaplaćena u iznosu od 28,17 milijuna kuna, a cestarina u iznosu od 35,78 milijun kuna, dok je neobračunat i nenaplaćeni porez na dodanu vrijednost na cestarinu procijenjen u iznosu od 7,6 milijuna kuna.

Prema statističkim podacima Centra za vozila Hrvatske, ovlaštene stručne organizacije, u prvih 9 mjeseci 2006. godine registrirano je 25.635 vozila oslobođenih plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta s osnova tjelesnog oštećenja vlasnika vozila. Temeljem navedenog podatka, kao i podataka za razdoblje od 2002. do 2005. godine, može se procijeniti da će do kraja 2006. godine biti registrirano oko 33.000 vozila, čiji su vlasnici osobe s pravom iz članka 62. Zakona o javnim cestama („Narodne novine“, broj 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.).

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, zaprimilo je tijekom 2006.godine preko 50 podnesaka udruga osoba s invaliditetom s područja cijele Republike Hrvatske sa zahtjevima da se Zakonom o javnim cestama osobe s određenim postotkom invaliditeta izuzmu od plaćanja godišnje naknade i cestarine odnosno da se produži rok u kojem se zadržavaju prava iz članka 62. Zakona o javnim cestama („Narodne novine“, broj 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.).

Stoga je ocijenjeno opravdanim dopuniti važeći Zakon na način da se propiše pravo osobe s određenim invaliditetom da za uporabu javnih cesta i za uporabu autocesta i objekata s naplatom za osobni automobil u svom vlasništvu ne plaća godišnju naknadu i cestarinu, ali također i utvrdi pravo Hrvatskih autocesta d.o.o., subjekta kojemu je dodijeljena koncesija, županijske uprave za ceste te proračuna Grada Zagreba da im se iznos godišnje naknade i cestarine, koji s tog osnova nisu mogli naplatiti, nadoknadi iz državnog proračuna.

Zbog neprecizne odredbe članka 62. Zakona o javnim cestama („Narodne novine“, broj 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.) osobe s invaliditetom mogle su ostvariti pravo neplaćanja godišnje naknade i cestarine za veći broj osobnih automobila u svom vlasništvu (prema podacima Hrvatskih autocesta d.o.o. u 2005. i 2006. godini za dva osobna automobila izdane su posebne tzv. *smart* kartice po zahtjevu 1.305 osoba s invaliditetom, a za

po tri osobna automobila po zahtjevu 80 osoba s invaliditetom). Iz navedenog razloga sada je predloženo da se predmetna povlastica osobi s invaliditetom ograniči na jedan osobni automobil u vlasništvu te osobe.

Predloženim odredbama u odnosu na važeće odredbe Zakona o javnim cestama, propisuje se:

- pravo osobe s određenim invaliditetom da za uporabu javnih cesta i autocesta za jedan osobni automobil u svom vlasništvu ne plaća godišnju naknadu i cestarinu,
- pravo Hrvatskih autocesta d.o.o., korisnika koncesije, županijske uprave za ceste te proračuna Grada Zagreba da im se iznos godišnje naknade i cestarine, koji s tog osnova nisu mogli naplatiti, nadoknadi iz državnog proračuna.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati sredstva u državnom proračunu.

Prema dostavljenim podacima pravnih osoba koje upravljaju autocestama i objektima s naplatom te ovlaštene stručne organizacije, kada je u pitanju oslobođanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila, ukupni nenaplaćeni iznos godišnje naknade i cestarine bez poreza na dodanu vrijednost u 2006. godini procjenjuje se na 33,5 milijuna kuna.

IV. DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora predlaže se donošenje ovog Zakona po hitnom postupku, jer po važećim odredbama Zakona o javnim cestama od 1. siječnja 2007. godine osobe s određenim invaliditetom više ne bi ostvarivale prava na neplaćanje godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila i cestarine za uporabu autocesta i objekata s naplatom.

V. KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

Članak 1.

U Zakonu o javnim cestama ("Narodne novine", broj 180/04.) iza članka 63. dodaju se novi članci 63. a, 63. b i 63. c koji glase:

„Članak 63. a

(1) Osobe s 80% ili više postotka tjelesnog oštećenja, odnosno osobe kod kojih je utvrđeno tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost donjih ekstremiteta 60% ili više postotka, ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta iz članka 62. stavka 1. i cestarinu iz članka 62. stavka 2. ovoga Zakona za jedan osobni automobil u svom vlasništvu.

(2) Ministar, uz suglasnost ministra nadležnog za obitelj, branitelje i međugeneracijsku solidarnost i ministra nadležnog za zdravstvo i socijalnu skrb, donosi propis kojim se propisuju isprave kojima se dokazuje pravo na oslobođanje plaćanja godišnje naknade za uporabu javnih cesta te postupak i način ostvarivanja ovog prava temeljem naljepnice kojom se označava osobni automobil u vlasništvu osobe iz stavka 1. ovog članka. Istim propisom propisat će se isprave kojima se dokazuje pravo na oslobođanje plaćanja cestarine te postupak i način ostvarivanja toga prava temeljem potvrde koja se izdaje podnositelju zahtjeva za oslobođanje plaćanja cestarine.

Članak 63. b

Pravo neplaćanja cestarine može se ostvariti samo ako je osobni automobil označen naljepnicom izdanom prema odredbama propisa iz članka 63. a stavka 2. ovoga Zakona i ako se u osobnom automobilu nalazi osoba kojoj je izdana potvrda prema odredbama članka 63. a stavka 2. ovoga Zakona.

Članak 63. c

(1) Hrvatskim autocestama d.o.o., korisniku koncesije, županijskoj upravi za ceste i Gradu Zagrebu će se iz sredstava državnog proračuna nadoknaditi iznos godišnje naknade za uporabu javnih cesta i iznos cestarine koji nisu ostvarili zbog primjene odredbe članka 63. a ovoga Zakona.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka osigurat će se u državnom proračunu.

(3) Način, postupak i dinamiku ostvarivanja prava na nadoknadu iznosa godišnje naknade i cestarine iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar, uz suglasnost ministra nadležnog za financije.“

Članak 2.

Iza članka 75. dodaje se novi članak 75.a koji glasi:

„Članak 75.a

Novčanom kaznom od 500,00 – 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vlasnik osobnog automobila ako je njegovo vozilo bez plaćene cestarine sudjelovalo u prometu autocestom ili cestovnim objektom pod naplatom, a nisu ispunjeni uvjeti iz članka 63. b ovoga Zakona.“

Članak 3.

Ministar će propise na temelju ovlaštenja iz ovoga Zakona donijeti u roku od 10 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

V. OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Odredbom novoga članka 63. a stavka 1. propisuju se prava osoba određenog postotka tjelesnog oštećenja – vlasnika osobnih automobila da ne plaćaju godišnju naknadu za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji vozila i cestarinu za uporabu autoceste i objekta s naplatom. Ako je osoba iz članka 63. a vlasnik dva ili više osobnih automobila, prava na oslobođanje plaćanja godišnje naknade i oslobođanje plaćanja cestarine može ostvariti samo za jedan osobni automobil.

Odredbom članka 63. a stavka 2. ovlašćuje se ministar nadležan za promet da, uz suglasnost ministra nadležnog za obitelj, branitelje i međugeneracijsku solidarnost i ministra nadležnog za zdravstvo i socijalnu skrb, propiše isprave, postupak i način ostvarivanja prava na oslobođanje plaćanja godišnje naknade odnosno prava na oslobođanje plaćanja cestarine.

Odredbom članka 63. b propisuju se uvjeti pod kojima osoba iz članka 63. a stavka 1. može koristeći osobni automobil u svom vlasništvu, bez plaćanja cestarine, sudjelovati u prometu autocestom ili objektom na državnoj cesti za uporabu kojeg se plaća cestarina.

Odredbom članka 63. c propisuje se da će se pravnim osobama i Gradu Zagrebu, kada zbog primjene odredbe članka 63. a ne ostvare dio sredstava od godišnje naknade za uporabu javnih cesta odnosno dio sredstava od cestarine neostvarena sredstva nadoknaditi iz državnog proračuna Republike Hrvatske, po postupku, na način i prema dinamici koju će propisati ministar nadležan za promet uz suglasnost ministra financija.

Uz članak 2.

Odredbom novoga članka 75. c propisuju se prekršaji i kazne koje se mogu izreći vlasnicima osobnih automobila ako nisu ispunjeni uvjeti iz članka 63. b

Uz članke 3. i 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama.“

Kako se odredbe ovoga Zakona i njima propisana prava ne mogu ostvarivati bez propisa (pravilnika) koje donosi ministar nadležan za promet propisan je vrlo kratki rok (10 dana) za donošenje tih pravilnika.

Osobe koje su do 28. prosinca 2004. godine prema Zakonu o javnim cestama („Narodne novine“, broj 100/96., 76/98., 27/01., 114/01., 117/01. i 65/02.) ostvarile pravo na neplaćanje godišnje naknade i cestarine, navedeno pravo zadržavaju do 31. prosinca 2006. godine temeljem članka 76. stavka 2. Zakona o javnim cestama („Narodne novine, broj 180/04.).